

Zaman Qureshi: ik draag moeiteloos vijf culturen in mij

Meentbewoner Zaman Qureshi vertrok op z'n 17e in z'n eentje vanuit Pakistan via Duitsland naar Nederland. Zaman is opgegroeid in Gujrat met zes broers en twee zusters. Hij was de rebel in het gezin en sprak zijn leraren en de imam tegen als er in zijn ogen iets onrechtvaardigs gebeurde.

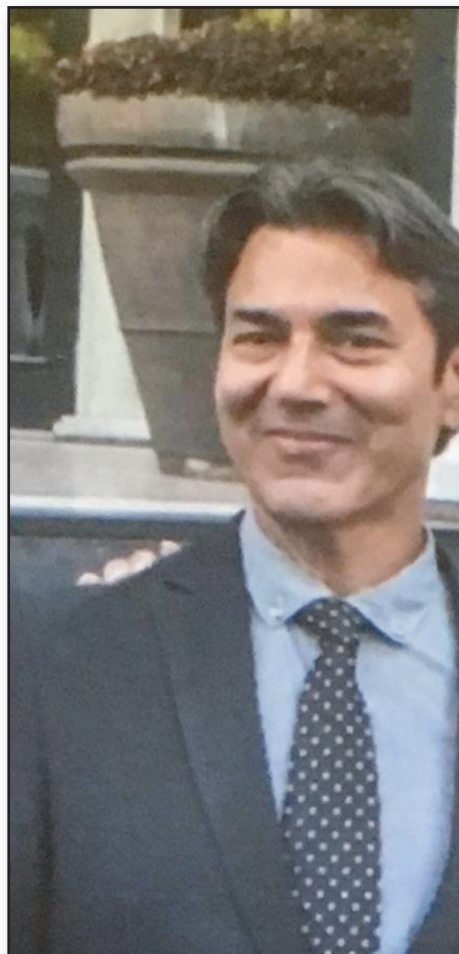
Zaman verliet school, vond het leven in Pakistan onrechtvaardig en vertrok. Nu woont hij al meer dan 30 jaar in Nederland met zijn vrouw en drie jongvolwassen kinderen. Samen zorgen zij voor het pareltje van het gezin, de inwonende 83-jarige Amsterdamse oma, moeder van zijn vrouw. Een gezin met vele culturen.

Hoe groeide je op?

Ik groeide op met de Islam, het Christendom en de traditionele Engelse cultuur. Engeland regeerde er ruim 100 jaar. Dus Engels is mijn tweede taal en ik ben naar Engels voorbeeld geschoold tot en met 2e klas highschool. Maar er was ook een strikt kastenstelsel, van de schoenlappersklasse tot de elite. Mijn vader was griffier bij de rechtbank: middenklasse dus. Hij droomde ervan om zijn zonen naar Engeland te sturen en hen dan terug te verwelkomen met westerse kennis en aanzien. Dat lot trof mijn oudste broer.

Wat gebeurde er met jou?

Ik had last van de onrechtvaardigheid, de corruptie en zei waar het op stond. Ik kwam uiteindelijk in Amsterdam en ervoer een héél andere wereld. Netjes, kleurrijk, opgeruimd, tolerant, georganiseerd, gelijke rechten en met respect voor

'iedereen'. Ik ervoer rechtvaardigheid. Ik bleef, vond werk als bordenwasser en verdiende geld. Maar vader moest ik wel beloven om mijn studie af te maken. Later deed ik dat ook.

Hoe ging dat?

Twee dingen: dichter filosoof Iqbal en een toevallige situatie. Iqbal houdt je voor dat je zelf de regie, de sturing hebt. Op het werk kwam ik mezelf tegen - ik moest zelfs huilen, - toen ik op een dag als laatste in het restaurant de pan-

nen stond te schuren, omdat de vaatwasser stuk was, het personeel naar huis was en de baas gezellig zat te kletsen. Toen pas bezag ik mezelf. Waarom niet studeren? Je kunt het, zei mijn geweten. Het kleine vonkje dat lag te wachten, werd aangeblazen. En het lukte natuurlijk. Ik nam geen geld aan van mijn vader. Ik

nam de regie. Ik werkte en studeerde. Dat was niet makkelijk, want ik had een taalachterstand. Gelukkig kende ik toen mijn vrouw, een echte Amsterdammer en zij hielp. Ik ben blijven leren en nu MBA afgestudeerd.

Dus nog twee culturen er bij?

Ja, de Nederlandse en de Amsterdamse! Als ik de balans opmaak, dan besef ik, dat ons leven in Nederland voor 85% heel goed is, tegenover een leven in Pakistan waar 90% fout gaat. Ik droom er nog steeds van om in Pakistan een klein steentje bij te dragen, ergens een beginnetje te maken. Ik zie wel dat mijn kinderen leven volgens een nieuwe gemixte cultuur. Zij pikken onderdeeljes uit het palet, dat wij dagelijks in ons gezin tonen en gaan daarmee hun nieuwe weg. Dat vind ik niet altijd makkelijk, merk ik, maar zo gaat het.

Terug gaan?

Alleen met vakantie. Ik laat mijn kinderen dan ervaren wat er mis is. Zoals het georganiseerd bedelen door kinderen, waar een hele maffia achter zit. Zij geloofden het pas toen ze het met eigen ogen zagen. Pap? Zag je dat? Ja, knul, zo gaat dat: het is oplichting. En de lage lonen en de corruptie, zodat mensen vast zitten in het systeem. Mijn Islamitische levenswijze is, werk hard, verdien, besteed wat nodig is en is er iets over? Deel met anderen. Doe het tegenovergestelde van het materialisme en egoïsme dat we overal om ons heen zien. Maar ik besef ook dat hebzucht een menselijke eigenschap is.

Moeilijk te accepteren?

Ja, erg moeilijk. Ik houd de Pakistaanse politiek actief bij. Er is weinig veranderd. Pakistan noemt zich een Islamitische Republiek. De huidige premier Imran Khan geeft mij echter wel hoop. Ook hij is geïnspireerd door de filosoof Iqbal. Later ga ik misschien een poosje terug. Misschien een klein steentje...? Maar verder gaat het voor mij niet. Ik ben hier met mijn vijf culturen in mij en leef daarnaar.